

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Białymstoku

LBI.410.19.01.2023

Pan
Robert Trąbka
Nadleśniczy Nadleśnictwa Pisz
ul. Gdańska 24, 12-200 Pisz

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/057 – Realizacja projektu strategicznego *"Leśne gospodarstwa węglowe"*

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Nadleśnictwo Pisz ¹ , ul. Gdańska 24, 12-200 Pisz
Kierownik jednostki kontrolowanej	Robert Trąbka, Nadleśniczy od 11 czerwca 2010 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Planowanie i realizacja przez nadleśnictwa Projektu Leśne Gospodarstwa Węglowe
Okres objęty kontrolą	Lata od 1 stycznia 2017 do dnia zakończenia czynności kontrolnych, z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku
Kontroler	Adrian Gosk, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBI/135/2023 z 8 sierpnia 2023 r. (akta kontroli str. 1-3)

¹ W dalszej treści „Nadleśnictwo”.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, zwana w dalszej treści „ustawą o NIK”.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie realizację przez Nadleśnictwo projektu strategicznego „Leśne gospodarstwa węglowe” ⁴ .
Uzasadnienie oceny ogólnej	Nadleśnictwo jako wytwórca jednostek dwutlenku węgla (JDW) terminowo zaplanowało i dokonało właściwego wyboru lokalizacji LGW, a także opracowało program węglowy ⁵ przy czym, z przyczyn niezależnych od Nadleśnictwa, brakowało w nim danych o szacunkowej wielkości biomasy, a dane o ilości potencjalnie pochłoniętego dwutlenku węgla zostały wyliczone nieprawidłowo. Wszystkie działania dodatkowe zaplanowane do końca 2023 roku zostały terminowo zrealizowane i zmierzały do osiągnięcia pozytywnego efektu dla środowiska, a realizacja Projektu LGW przyczyniła się przede wszystkim do wzbogacenia składów gatunkowych na powierzchniach objętych działaniami. Nadleśnictwo nie posiadało natomiast danych na temat faktycznego przyrostu biomasy i pochłoniętego dwutlenku węgla w badanym okresie. Terminowo oraz prawidłowo sprawozdawano dane w zakresie LGW.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego kontrolowanej działalności

OBSZAR	Planowanie i realizacja przez nadleśnictwa Projektu Leśne Gospodarstwa Węglowe
Opis stanu faktycznego	1. Nadleśnictwo rzetelnie dokonało wyboru lokalizacji LGW. W odpowiedzi na pismo Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych (DGLP) z października 2016 roku dotyczące zaproponowania listy potencjalnych wydzieleni mogących wejść do I etapu realizacji Projektu LGW Nadleśnictwo opracowało pierwotne zestawienie 202 adresów leśnych (łącznie 1.008,9 ha powierzchni) proponując następujące działania: wzbogacenie składu (72 adresy leśne) oraz pozostawienie gałęzi na gruncie (130 adresów leśnych). W okresie od lutego 2017 roku do września 2018 roku odbywał się proces uzgodnień z DGLP (wstępne propozycje działań Nadleśnictwa w ramach LGW nie zostały zaakceptowane) i ostatecznie zakończył się zatwierdzeniem przez Nadleśniczego programu węglowego 21 września 2018 r. Nadleśniczy wyjaśnił, że: <i>nie składaliśmy oddzielnego pismnego wniosku o zatwierdzenie adresów leśnych do realizacji LGW, a lista poszczególnych lokalizacji została ukształtowana w oparciu o zgłoszone propozycje i trwające od końca 2016 roku do września 2018 roku bieżące uzgodnienia z DGLP. Przy wyborze poszczególnych lokalizacji kierowano się przede wszystkim zaleceniami DGLP w sprawie LGW oraz brano pod uwagę wydzielenia z sosną jako gatunkiem panującym, o siedliskowym typie lasu – bór świeży i bór mieszany świeży, w wieku pomiędzy 40 a 60 lat oraz o odpowiednim zadrzewieniu. W warunkach Nadleśnictwa Pisz (ok. 80% słabe borowe siedliska), zgodnie z wiedzą leśną (doświadczenia z lat 90- tych XX w.) wprowadzanie podszytów, szczególnie bukowych okazało się jak najbardziej uzasadnione. Program Węglowy opracowywali przede wszystkim pracownicy Nadleśnictwa we współpracy z DGLP, która przekazywała (wyświetlały się automatycznie po wprowadzeniu naszych danych) dane na temat szacunkowej wielkości CO₂.</i> Pierwotnie LGW (w okresie od września 2018 roku do grudnia 2019 roku) zlokalizowane było na 71 adresach leśnych o łącznej powierzchni 100,4 ha, w tym: 1. Dwadzieścia adresów leśnych w leśnictwie Zimna (łącznie 22,07 ha). 2. Szesnaście adresów leśnych w leśnictwie Wądołek (łącznie 23,08 ha). 3. Czternaście adresów leśnych w leśnictwie Niedźwiedzi Dół (łącznie 30,50 ha). 4. Dziesięć adresów leśnych w leśnictwie Łąki (łącznie 15,5 ha).

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej. W niniejszym wystąpieniu pokontrolnym zastosowano ocenę opisową.

⁴ Projekt Leśnych Gospodarstw Węglowych realizowany w ramach Zarządzenia nr 67 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 14 września 2018 r. w sprawie realizacji projektu rozwojowego pod nazwą "Leśne Gospodarstwa Węglowe" – zwany dalej „Projektem LGW”.

⁵ Program Węglowy Nadleśnictwa Pisz zatwierdzony przez Nadleśniczego w dniu 21 września 2018 roku – dalej „Program Węglowy Nadleśnictwa”.

5. Sześć adresów leśnych w leśnictwie Wilczy Dół (łącznie 7,25 ha).
6. Pięć adresów leśnych w leśnictwie Jaśkowo (łącznie 2 ha).

Z kolei od stycznia 2020 roku (aneks do Programu Węglowego Nadleśnictwa) LGW zostały rozszerzone o kolejne 14 adresów leśnych (w tych samych leśnictwach), a łączna powierzchnia LGW zwiększyła się do 145,9 ha. Gatunkiem głównym na zdecydowanej większości wydzieleń (81 spośród 85) była sosna w wieku kilkudziesięciu lat na siedliskach boru świeżego bądź boru mieszanego świeżego.

Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa⁶ dla 85 lokalizacji objętych dodatkowymi działaniami przewidywał następujące prace leśne:

1. Trzebieże bądź czyszczenia (56 lokalizacji), odnowienia luk (jedna lokalizacja), a także brak jakichkolwiek działań gospodarczych (sześć lokalizacji) – w przypadku adresów leśnych, na których Program Węglowy zakładał wykonanie podszytów.
2. Trzebieże bądź czyszczenia (11 lokalizacji), odnowienia zrębów bądź luk (cztery lokalizacje), a także brak jakichkolwiek działań gospodarczych (jedna lokalizacja) w przypadku adresów leśnych, dla których Program Węglowy również nie zakładał wykonania jakichkolwiek prac (tzw. powierzchnie referencyjne).
3. Odnowienia zrębów połączone z innymi działaniami gospodarczymi w przypadku wszystkich sześciu adresów leśnych dla których założono wykonanie dodatkowych odnowień. Nadleśniczy wyjaśniając różnice między odnowieniami, a dodatkowymi odnowieniami wskazał, że *polegają one na wprowadzaniu do nowozakładanych upraw zwiększonej liczby (odmiennej niż w Zasadach Hodowli Lasu) sadzonek dęba, graba, buka oraz lipy. Odrębne podejście co do liczby sadzonek na wydzieleniach objętych działaniami dodatkowymi wynikało, z charakteru projektu tj. wypracowania nowych rozwiązań wykraczających poza standardowo prowadzoną gospodarkę leśną, mających w ostatecznym celu zwiększenie akumulacji CO₂.*

Przeprowadzone w trakcie niniejszej kontroli oględziny ośmiu (spośród 85) adresów leśnych wykazały m.in., że: wszystkie sześć wydzieleń (na których zaplanowano i wykonano w ramach Projektu LGW dodatkowe odnowienia) zostało wydzielonych (ogrodzonych) od pozostałych upraw leśnych, nie było natomiast jakiegokolwiek oznaczenia (informacji) o LGW. Z kolei dwa wydzielania, na których zaplanowano i wykonano w ramach Projektu LGW podszyty, nie zostały ani oznaczone, ani wydzielone od pozostałych upraw leśnych, gdyż jak wyjaśnił Nadleśniczy: *nie ma wymogu oznaczania i wydzielania w terenie wydzieleń na których realizowane były działania dodatkowe.* (akta kontroli str. 4-72, 146-155, 210)

2. Zatwierdzony przez Nadleśniczego 21 września 2018 r. Program Węglowy zawierał większość elementów wymaganych wzorem określonym w załączniku nr 4 do Zarządzenia Nr 67 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 14 września 2018 r. w sprawie realizacji projektu rozwojowego pod nazwą "Leśne Gospodarstwa Węglowe"⁷, tj.: charakterystykę taksacyjną poszczególnych wydzieleń leśnych, szacunkową zawartość węgla w wydzieleniu leśnym (na początek i koniec okresu prognostycznego), rok realizacji, a także zaplanowane do realizacji działania dodatkowe (oznaczone kodem oraz powierzchnią). W zatwierdzonym Programie Węglowym Nadleśnictwa nie było natomiast szacunkowej wielkości biomasy w wydzieleniu leśnym (na początek i koniec okresu prognostycznego), a co najmniej część danych dotyczących ilości pochłoniętego dwutlenku węgla została oszacowana nieprawidłowo – karty zadań 14 adresów leśnych wskazywały na ujemne wartości pomimo wykonania działań dodatkowych, zaś karty zadań 17 adresów leśnych, w przypadku których założono brak jakichkolwiek działań dodatkowych (tzw. powierzchnie referencyjne), wskazywały na inne od zera (ujemne bądź dodatnie) wartości tego wskaźnika pomimo braku jakichkolwiek działań dodatkowych (łącznie Program Węglowy Nadleśnictwa zakładał pochłonięcie ponad 109,6 tys. ton dwutlenku węgla, podczas gdy ilość

⁶ Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Pisz na lata 2014 – 2023 zatwierdzony decyzją Ministra Środowiska z dnia 28 kwietnia 2014 roku (DLP-I-611-29/17505/14/LP) – zwany dalej „PUL Nadleśnictwa”.

⁷ Zarządzenie Nr 67 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 14 września 2018 r. w sprawie realizacji projektu rozwojowego pod nazwą "Leśne Gospodarstwa Węglowe" – zwane dalej „Zarządzeniem nr 67 DGLP”.

ta w Zbiorczym Programie Węglowym dla Nadleśnictwa⁸ wynosiła 111,9 tys. ton CO₂). Nadleśniczy wyjaśnił że: *nie potrafimy wskazać przyczyn braku informacji o szacunkowej wielkości biomasy, a wszelkiego rodzaju wyliczenia dotyczące określania dodatkowej zawartości biomasy i węgla w wyniku prowadzonych działań dodatkowych, odbywały się bez udziału Nadleśnictwa Pisz. Określenie szacunkowej i dodatkowej wielkości biomasy w poszczególnych wydzieleniach leśnych nie było przedmiotem działania Nadleśnictwa. Projekt LGW jest projektem pilotażowym stąd też pewne działania odbywają się równocześnie w terenie oraz w jednostkach badawczych. Zadaniem Nadleśnictwa Pisz było tylko wygenerowanie z aplikacji/strony internetowej gotowego Programu Węglowego, który te wartości / szacunki zawierał.*

Program Węglowy Nadleśnictwa w październiku 2018 roku pozytywnie zaopiniował Dyrektor RDLP, natomiast Nadleśnictwo nie dysponowało pisemnym potwierdzeniem akceptacji tego dokumentu przez DGLP, gdyż jak wyjaśnił Nadleśniczy: *uważaliśmy, iż brak uwag ze strony DGLP stanowi wystarczające potwierdzenie akceptacji treści Programu Węglowego ponieważ wszystkie dane zostały przez nas przekazane poprzez dedykowaną do tego celu aplikację. Program Węglowy Nadleśnictwa obejmował lata 2017-2024, przy czym zdecydowana większość (48 z 49) działań dodatkowych zaplanowana została na lata 2022-2024, a jedynie jedno odnowienie zrealizowano według planu w 2017 roku. Nadleśniczy wyjaśnił, że: dodatkowe działania związane z odnowieniami i wprowadzaniem podszytów, wymagały sadzonek, których proces produkcyjny trwa 2-3, a nawet w przypadku gatunków przeznaczonych do wprowadzania podszytów 4 lata, stąd większość działań została zaplanowana przez Nadleśnictwo do realizacji w końcówce programu. Można było oczywiście zakupić sadzonki od innych Nadleśnictw, ale znacznie zwiększyłoby to koszty zakładanych upraw oraz ze względu na ograniczenia związane z obrotem Leśnym Materiałem Rozmnożeniowym (preferencyjne stosowanie miejscowych sadzonek).*

Wszystkie zaplanowane w Programie Węglowym Nadleśnictwa działania dodatkowe mieściły się w katalogu z załącznika nr 5 do Zarządzenia Nr 67 DGLP. I tak dla 47 (spośród 71) adresów leśnych przewidziano wprowadzenie podszytów w lokalizacjach jego pozbawionych (PODS), z czego w 30 przypadkach do końca 2023 roku, a w pozostałych 17 lokalizacjach do końca 2024 roku. Na kolejnych dwóch (z 71) adresach leśnych zaplanowano „dodatkowe odnowienia” (wzbogacanie składu gatunkowego nowo zakładanych upraw – ODO), z czego ich realizacja na jednym adresie leśnym miała być wykonana w 2017 roku, zaś w drugiej lokalizacji w 2022 roku. Dla pozostałych 22 (z 71) adresów leśnych nie przypisano natomiast żadnych działań. Nadleśniczy wyjaśnił, iż: *pozostałe 22 adresy leśne ujęte w Programie Węglowym zostały wytypowane i przekazane do włączenia do PW przez Biuro Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej (BULiGW) w Białymstoku jako tzw. powierzchnie referencyjne mające służyć porównaniu efektów działań na wytypowanych przez nas powierzchniach. Powierzchnie referencyjne to takie powierzchnie na których prowadzona jest standardowa gospodarka leśna. Służą one do pokazania efektów realizacji działań dodatkowych (zarówno wizualnie jak i wyników obliczeń ilości dodatkowo zakumulowanego CO₂). Jako powierzchnie referencyjne wybierane były więc powierzchnie o cechach zbliżonych do powierzchni, na których wykonywane są działania dodatkowe. Nie otrzymaliśmy jakichkolwiek wytycznych bądź poleceń związanych z analizą porównawczą powierzchni referencyjnych z pozostałymi wydzieleniami ujętymi w Programie Węglowym. Jeśli BULiGW w Białymstoku prowadziło takie analizy to nie byliśmy o ich wynikach dotychczas informowani.*

W styczniu 2020 roku Nadleśnictwo zaktualizowało (drogą elektroniczną) listę adresów leśnych ujętych w Programie Węglowym:

1. Dodano 14 adresów leśnych położonych w sześciu dotychczasowych leśnictwach dla których przewidziano: 1] wprowadzenie podszytów (10 wydzieleni na łącznie 22,7 ha), z czego w siedmiu przypadkach do końca 2023 roku, a w pozostałych trzech lokalizacjach do końca 2024 roku oraz 2] dodatkowych odnowień (trzy wydzielenia na łącznie trzy ha),

⁸ Decyzja nr 134 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 2 września 2019 r. w sprawie zatwierdzenia Zbiorczego Programu Węglowego (ZPW), ustalenia rezerwy Jednostek Dwutlenku Węgla (JDW), ceny jednostkowej JDW oraz Regulaminu sprzedaży w aplikacji e-klimat.lasy.gov.pl.

a ich realizację zaplanowano do końca 2023 roku, zaś 3] dla jednego adresu leśnego nie przypisano żadnych działań.

2. Dla siedmiu kolejnych adresów leśnych określono nieprzewidziane wcześniej zadania: 1] wprowadzenie podszytów (sześć wydziełów), z czego w czterech przypadkach (11,17 ha) do końca 2023 roku, a w pozostałych dwóch lokalizacjach (5,25 ha) do końca 2024 roku, 2] dodatkowego odnowienia (3,47 ha) na jednym wydziale, a jego realizację zaplanowano do końca 2022 roku.

Zarówno w odniesieniu do dodanych 14 lokalizacji, jak i siedmiu lokalizacji ze zmienionymi działaniami dodatkowymi brakowało danych o szacunkowej zawartości węgla oraz szacunkowej wielkości biomasy (na początek i koniec okresu prognostycznego), co było wymagane wzorem programu węglowego określonym w załączniku nr 4 do Zarządzenia Nr 67 DGLP. W pozostałym zakresie (działania, lokalizacje oraz terminy realizacji) Program Węglowy Nadleśnictwa nie uległ zmianie, a łączna powierzchnia objęta działaniami ostatecznie wzrosła do 145,9 ha. Nadleśniczy wyjaśnił, iż: *w 2020 roku rozszerzyliśmy listę wydziełów objętych Programem Węglowym do łącznie 85, a wytypowane lokalizacje do wprowadzenia podszytów były odpowiednie do tego typu czynności. Ostatecznie węgiel zmagazynowany w przypadku każdego drzewostanu wraca do atmosfery natomiast chodzi o działania dodatkowe w stosunku do wcześniej zaplanowanych. Zadaniem LGW jest zwiększenie ilości pochłanianego CO₂ oraz jego zmagazynowanie w biomasy. Niezależnie od tego, czy uwolnienie CO₂ nastąpi z powodów antropogenicznych (wycinka drzew i ich przetworzenie np. na meble) czy z przyczyn naturalnych (śmierć drzewa i jego rozkład). Występowały liczne problemy techniczno-informatyczne stąd część danych z zatwierdzonego w 2018 roku Programu Węglowego mogła nie zostać pierwotnie pobrana pomimo wprowadzenia ich przez nas do dedykowanego do tego celu oprogramowania. Nie znamy przyczyn tego stanu rzeczy natomiast przesłane przez nas w styczniu 2020 roku dane (działania, lokalizacje, terminy) odpowiadały stanowi docelowemu, stąd po wychwyceniu pomyłki dane zostały zaktualizowane* *www. aneksem.*

(akta kontroli str. 49, 54-58, 73-145, 150-155, 157-159, 210)

3. Działania dodatkowe realizowane na terenie LGW zostały prawidłowo przygotowane i zlecone do wykonania podmiotom zewnętrznym (nie były one realizowane przez pracowników Nadleśnictwa) wyłonionym w ramach postępowań o udzielenie zamówień publicznych (przetargów nieograniczonych). Umowy zawierane przez Nadleśnictwo z zakładami usług leśnych umożliwiały terminową realizację wszystkich działań dodatkowych LGW, natomiast nie było w tych umowach jakichkolwiek zapisów określających ilość dwutlenku węgla wytworzoną w ramach realizowanych prac leśnych, w szczególności w wyniku wykorzystania maszyn leśnych.

(akta kontroli str. 191-210)

4. Wszystkie działania dodatkowe zaplanowane w Programie Węglowym z terminem realizacji do końca 2023 roku zostały zrealizowane oraz zmierzały do osiągnięcia pozytywnego efektu dla środowiska. Nadleśnictwo dysponowało dokumentacją potwierdzającą wykonanie wszystkich zleconych w tym okresie prac oraz ich rozliczeniem ilościowo-jakościowym (faktury, protokoły odbioru, itp.). Nadleśniczy wyjaśnił, że *przeznaczenie dodatkowej biomasy powstałej w wyniku działań dodatkowych LGW będzie określone w ramach prowadzonej gospodarki leśnej za około 50-80 lat. Dotychczasowe działania spowodowały wzbogacenie składów gatunkowych na powierzchniach objętych działaniami LGW.*

(akta kontroli str. 57-58, 150-156, 191-210)

5. Pierwotny Program Węglowy (bez zmian wprowadzonych aneksem z 2020 roku) zawierał dane na temat szacunkowej ilości pochłoniętego dwutlenku węgla w wyniku zaplanowanych działań dodatkowych, Nadleśnictwo nie posiadało natomiast danych na temat osiągniętych wskaźników w tym zakresie, ani danych na temat uzyskanej biomasy w wyniku realizacji Projektu LGW. Nadleśniczy wyjaśnił, że: *Nadleśnictwo nigdy nie szacowało ilości dodatkowo pochłoniętego dwutlenku węgla oraz dodatkowo uzyskanej biomasy w wyniku działań LGW, stąd też nie monitorowaliśmy, ani nie raportowaliśmy tych danych (nie posiadamy żadnych narzędzi w tym zakresie). DGLP przekazywała (wyświetlały się automatycznie po wprowadzeniu naszych danych) dane na temat szacunkowej wielkości CO₂ w programie węglowym natomiast nie informowano nas o wzroście bądź spadku tych wskaźników na*

przestrzeni poszczególnych lat. Częścią obliczeniową zajmowało się Konsorcjum kierowane przez Instytut Badawczy Leśnictwa. (akta kontroli str. 57-58, 73-145, 150-155)

6. Nadleśnictwo rzetelnie ewidencjonowało i rozliczało przychody oraz koszty związane z realizacją Projektu LGW.

1. W latach 2018-2023 (do dnia zakończenia niniejszej kontroli) Nadleśnictwo w związku z realizacją Projektu LGW, przeprowadzonymi aukcjami oraz informacjami otrzymanymi z DGLP uzyskało przychody w łącznej kwocie 243,9 tys. zł, z czego w poszczególnych latach: 31,1 tys. zł (2018 rok), 26,1 tys. zł (2019 rok), 32,2 tys. zł (2020 rok), 46,6 tys. zł (2021 rok), 57,7 tys. zł (2022 rok) oraz 50,2 tys. zł (2023 rok). Przychody te nie wynikały z faktycznych JDW wytworzonych w wyniku dodatkowych działań Nadleśnictwa ale z wycień DGLP – proporcjonalne do udziału Nadleśnictwa w stosunku do sumy wytworzonych JDW w ramach Projektu LGW.

2. W latach 2017-2023 (do dnia zakończenia niniejszej kontroli) Nadleśnictwo w związku z realizacją Projektu LGW wydatkowało łącznie 305,5 tys. zł – zgodnie z przeznaczeniem określonym w Programie Węglowym (koszty ewidencjonowano w sposób umożliwiający ich wyodrębnienie od pozostałych kosztów Nadleśnictwa). W 2017 roku w związku z wykonaniem dodatkowego odnowienia na powierzchni jednego hektara wydatkowano 10,1 tys. zł, zaś w 2018 roku w związku z wykonaniem dodatkowego odnowienia na powierzchni jednego hektara wydatkowano 1,8 tys. zł. Nadleśniczy odnosząc się do różnicy ww. kosztów wyjaśnił, że: *w początkowym okresie tj. dane dla roku 2017 zawierały oprócz kosztu odnowienia, także koszty przygotowania gleby i wykonania grodzienia – pomimo, że na całej odnowionej powierzchni realizowany był tylko 1 ha działań dodatkowych (koszty odnowienia, przygotowania gleby i grodzienia zostały zredukowane matematycznie do 1 ha). W następnych latach w sprawozdaniach z realizacji Programów Węglowych dla dodatkowych odnowień uwzględnione były tylko koszty odnowienia, które było działaniem dodatkowym bez kosztów przygotowania gleby i ogrodzenia uprawy, które i tak należało wykonać dla nowo zakładanej uprawy. W 2022 roku cała powierzchnia uprawy została poddana działaniom dodatkowym, sytuacja była klarowna i do kosztów wliczono koszty przygotowania gleby, odnowienia i grodzienia uprawy. Ponadto koszty odnowienia mogą się różnić w poszczególnych latach znacznie, ze względu na różnice w koszcie sadzonek (gdzie na koszt sadzonki mają wpływ np.: koszty amortyzacji, transportu itd., które mogą wystąpić albo może ich nie być, koszty zabiegów dodatkowych pielęgnacji itd. na szkółce). Nie bez znaczenia są również koszty usług leśnych, które wynikają z przetargów publicznych, a mogą pomiędzy poszczególnymi latami różnić się znacznie ze względu na różnice w stawkach za wykonywanie tych samych rodzajów prac.*

Z kolei w 2022 roku w związku z wykonaniem dodatkowych odnowień na łącznej powierzchni 5,47 ha i wprowadzeniem podszytów na łącznie 38,6 ha wydatkowano 133,6 tys. zł, zaś w 2023 roku w związku z wprowadzeniem podszytów na łącznej powierzchni 47,5 ha wydatkowano 160 tys. zł. Całość tych kosztów związana była z przygotowaniem gleby, przywiezieniem oraz posadzeniem sadzonek (m.in. dębu, buka, grabu, lipy i jaworu), a w przypadku dodatkowych odnowień także zakup słupków i siatki oraz zagrozdzeniem upraw. W latach 2019-2021 w związku z brakiem realizacji działań dodatkowych, nie było jakichkolwiek kosztów Nadleśnictwa. Nadleśnictwo nie ponosiło również jakichkolwiek kosztów związanych z opracowaniem Programu Węglowego, ani sprawozdawczości w tym zakresie.

3. Na terenie Nadleśnictwa nie uruchomiono składów drewna energetycznego, o których mowa w zarządzeniu Dyrektora DGLP z 17 stycznia 2017 r.

(akta kontroli str. 71-72, 150-155, 160-203, 210)

7. Nadleśnictwo terminowo i rzetelnie wywiązywało się z obowiązków sprawozdawczych w zakresie realizacji Projektu LGW. W latach 2019-2023 Nadleśniczy przekazywał do RDLP dane według wzoru wymaganego załącznikiem nr 6 do Zarządzenia Nr 67 DGLP. W 2018 roku sprawozdano dodatkowe odnowienie (W-ODOD) na powierzchni jednego hektara⁹, zaś

⁹ Ponadto w 2017 roku (nie było obowiązku sprawozdawczości za ten okres) Nadleśnictwo wykonało W-ODOD na powierzchni jednego hektara.

w 2022 roku przeprowadzenie W-ODOD na łącznej powierzchni 5,47 ha i wprowadzenie podszytów (W-PODS) na łącznej powierzchni 38,6 ha. Z kolei w 2023 roku zaraportowano wprowadzenie podszytów (W-PODS) na łącznej powierzchni 47,5 ha tj. potwierdzono terminową realizację wszystkich działań zaplanowanych w Programie Węglowym Nadleśnictwa. (akta kontroli str. 156, 191-209)

8. W latach 2017-2023 (do dnia zakończenia niniejszej kontroli NIK) Nadleśnictwo nie realizowało projektów ze wskazań nabywców JDW. Nadleśniczy otrzymał (drogą elektroniczną) do uzgodnienia ankietę, o której mowa w § 18 ust. 1 pkt 1 lit a Zarządzenia DGLP w sprawie realizacji Projektu LGW. Zaproponowano realizację następujących projektów: 1] utworzenie ścieżki dydaktycznej przy osadzie „Kulik”, 2] dofinansowanie pleneru malarskiego „Pisz na płótnie”, 3] modernizację i doposażenie izby przyrodniczej OEL „Pliszka”, 4] przebudowę drogi gminnej do wsi Niedźwiedzi Róg oraz 5] dofinansowanie organizacji warsztatów dla ogarów i gończych polskich.

Do dnia zakończenia niniejszej kontroli NIK na terenie Nadleśnictwa nie zrealizowano żadnego z zaproponowanych projektów, gdyż jak wyjaśnił Nadleśniczy: *dotychczas DGLP nie wskazała żadnego z zaproponowanych przez nas projektów do realizacji.*

(akta kontroli str. 71-72, 150-155)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z brakiem stwierdzonych nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli odstępuje od formułowania uwag i wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

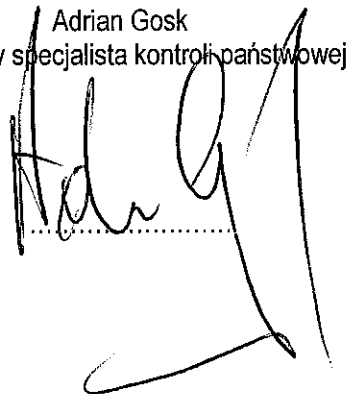
Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Białystok, 26 października 2023 r.

Adrian Gosk
główny specjalista kontroli państwowej

p.o. DYREKTORA DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku
z up. p.o. WICEDYREKTOR
Paweł Tołwiński

